

IZHAJA VSAK DAN

tači ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posredniški štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih kioskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doplačila naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“. Vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20. Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57

Austrijski parlament proti nasilju na Hrvaškem.

Energičen protest Jugoslovanov.

Splošni položaj.

DUNAJ 18. Po tritedenskih počitnicah se je danes sestala avstrijska zbornica k pomladanskemu zasedanju. Na dnevnem redu se nahaja prvo čitanje službene pragmatike državnih nastavljenec.

Toda pozornost zbornice ni veljala predmetu dnevnega reda, temveč dogodkom na Hrvaškem, ki so jih spravili jugoslovanski poslanci na dan pred avstrijski parlament.

Že uvertura današnje plenarne seje je bila jako burna, polna živahnih in ogorčenih protestov proti Cuvaju in njegovemu režimu na Hrvaškem.

Ko je soc. dem. poslanec Schuhmeier čital interpelacije, ki so jih podali dr. Šusteršič in tovariši v imenu Jugoslovanov, Nemec v imenu čeških socijalnih demokratov in dr. V. Adler v imenu nemških socijalistov zaradi zakonolomstev na Hrvaškem, je prišlo do hrupnih prizorov proti Cuvaju.

Pričakovali so, da odgovori Stürgkh že koncem seje na gorenje interpelacije, kar je ministrski predsednik tudi storil. Njegova izjava so poslanci sprejeli z napeto pozornostjo in povdarjati se sme, da so bila naravnost senzacionalna. Menda prvič se je v avstrijski zbornici ministrski predsednik, ki je stal pod pritiskom poštenega, javnega mnenja in žalostnih razmer na Hrvaškem ter dalekosežnih posledic, ki bi jih imele te razmere za monarhijo, za nje notranje-politični interes in zunanji ugled, upal odločno izgovoriti resno besedo na adresu Ogrrov.

Stürgkhova izjava, katero podajemo spodaj, je vzbudila naravnost vtis, da ne govori tu ministrski predsednik grof Stürgkh, temveč, da se skozi njegova usta oglašča druga oseba, ki hoče Avstriji pridobiti in ohraniti ugled na zunanji in ki je želela, da avstrijska vlada upošteva pritožbe in proteste Jugoslovanov proti državnim oholosti in prepotenci, ki jo uganja madjarski imperijalizem na Hrvaškem.

Vtis Stürgkhove izjave je bil v celoti zbornici precej dober in tudi jugoslovanski poslanci so zahtevali, da je smatrati Stürgkhovo izjavo v celoti za zadovoljivo, zlasti, ker se ministrski predsednik ni bal označiti Cuvajevega režima naravnost kot izjemno stanje ter priznati usodepolne posledice za celo monarhijo.

O Stürgkhovi izjavi bo morda jutri predlagana otvoritev debate. Jugoslovanski poslanci so se danes ponovno posvetovali o nadaljnji akciji, ni pa še prišlo do nikakega definitivnega zaključka.

Parlamentarni krogi pa smatrajo, da bodo imele odločne besede grofa Stürgkha onkraj Litve glasen odziv, da bodo Madjari poskusili strmoljaviti Stürgkhov kabinet, ker se je drznil izgovoriti resne besede o zakonolomstvih na Hrvaškem.

V naslednjem podrobno

sejno poročilo.

DUNAJ 18. Na dnevnem redu današnje seje je bilo prvo čitanje službene pragmatike.

Takoj ob začetku seje se je predsednik spominjal zaroke nadvojvodinje Elizabete z Walburgom, smrti predsednika francoske zbornice Brissona in nesreče na morju ob potonitvi „Titanica“. Predsednik je izrazil v imenu zbornice svoje sočutje na tej velikanski nesreči, pri čemer je zaklical posl. Blankini: „O nesreči „Titanica“ govorite, za velikansko nesrečo Hrvaške pa nimate niti besede niti srca. Govorite raje o tej nesreči!“

Tem besedam so sledili burni klici jugoslovanskih poslancev proti Cuvajevi surahovladi na Hrvaškem.

Nato je zapisnikar posl. Schuhmeier začel čitati interpelacije, ki so jih vložili hrvaški poslanci, nemški socijalni demokrati in češki socijalni demokrati na vso vlado v zadevi razmer na Hrvaškem. Nato pa je prišla na vrsto

interpelacija Jugoslovanov

ki so jo podpisali vsi jugoslovanski poslanci razen dalmatinskega kluba. Interpelacija se glasi:

„Sistiranje ustave na Hrvaškem in ustanovitev diktature na Hrvaškem je dejstvo, ki se nikakor ne more smatrati in pretresati kot čisto notranja zadeva dežel Štefanove krone. Predvsem pomenja ta dogodek čin najhujšega rušenja pravice, ki mu je na polju ustavnega življenja v Evropi težko dobiti para. Niti najmanjša reč se na Hrvaškem ni zgodila, ki bi mogla

ta čin opravičiti ali mu dati tudi le s stališča politične primernosti kak videz umestnosti.

Vkljub vsemu izzivanju je hrvaško ljudstvo ostalo zvesto na poti zakonitosti ter je bilo vedno pripravljeno, da po svojih izvoljenih zastopnikih v saboru ne vrši samo svojih ustavnih pravic, marveč da tudi v polnem obsegu izpolnjuje svoje ustavne dolžnosti do dežele, do monarhije in dinastije. Nasprotno pa je bil po ustavi saboru odgovorni ban tisti, ki se je daljšo dobo vztrajno branil, vršiti svoje ustavne dolžnosti, na katere je prisegel. V tem položaju je zadel Hrvaško, na predlog in ob izključni odgovornosti kraljevske ogrskega ministrskega predsednika, težki udarec, da se je postavil kraljevski komisar, — institucija, ki je ustava troedine kraljevine Hrvaške, Slavonije in Dalmacije ne pozna.

Gre torej za v ničem utemeljen goli prelom prava, storjen z jasnim namenom, da se zadušiti večitno ustavno življenje svobodoljubnega, v viharjih preizkušene naroda, ki je, kot branik dinastičnih misli, vedno in v najusodnejših trenutkih stal neomajno zvesto vladarju in državi na strani. To nezaslišano pravolomstvo je v stanu, da v največji meri škoduje ugledu naše monarhije in v Evropi in po celem izobraženem svetu ter oslabi njeno moralno veljavo v inozemstvu na najbolj občutljivi način.

Naravnost katastrofalno pa mora to delovati na balkansko in jadransko politiko monarhije, torej v tistem oziru, ki je najbistveniji pogoj položaju naše države kot velevalisti.

Kako mora to brutalno, protiustavno ravnanje z neomajno dinastičnim in zakonom zvestim jugoslovanskim ljudstvom, zvezanim stoletja z dinastijo in državo, učinkovati na one jugoslovanske narode, ki so se monarhiji šele nedavno priklonili, kako pa celo na one slovanske narode na Balkanu, katerih moralna pridobitev je eden najbistvenjših elementov naše zunanje politike! Udarec, ki je zadel Hrvaško, je torej implicite zadel tudi najvitalnejše koristi monarhije ter s tem tudi življenjske interese tostranske državne polovice.

Nasilstva, izvršenega nad Hrvaško, pa ne čuti samo ljudstvo na Hrvaškem in v Slavoniji kot težke krivice, marveč čutijo jo kot tako tudi soplemenski bratje v Bosni, Hercegovini in v tostranskih deželah: Dalmaciji, Istri, v Trstu, na Goriškem, Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. Vsa ta ljudstva se čutijo edina s tako kruto zadetimi brati na Hrvaškem in v Slavoniji, s katerimi jih družijo neraztržna solidarnost po vseh krvi, jezika in zgodovine. Oni čutijo udarec, ki je zadel Hrvaško, kot težko krivico, ki je njih same zadela, ter so globoko vznemirjeni glede svoje lastne bodočnosti! To pa se neposredno dotika najvitalnejših interesov tostranske državne polovice. Saj gre za narode, stoječe na najnevarnejši postojanki države, za narode, ki bivajo ob morski obali in na njegovem zaledju in katerih neizpremenljiva zvestoba je najsigurnejša zaslomba jadranski politiki naše države.

Vse to so zelo tehtni razlogi, da avstrijska vlada nastopi zoper nasilno politiko grofa Khuen-Hedervarya na Hrvaškem. Niti najmanjšega dvoma ni, da so pogodbeni zakoni iz leta 1867. in 1868. temeljili na predpogoju, da obstojijo ustavne institucije v tostranskih deželah Štefanove krone. Hrvaška je leta 1868. kot samostojen kontribent pristopila nagodbi iz leta 1867. ter si je zagotovila za vse čase pravice ustavno svobodo določujočega pogodnika.

Iz sistiranja ustave na Hrvaškem nastanejo torej najhujše pravne komplikacije glede razmerja tostranskih dežel in dežel Štefanove krone ter je to sistiranje ustave nagodbenim zakonom prvotni pravni temelj izpodmaknilo. Ako na mesto prava stopi gola sila, se v njej za resne čase skrivajo najhujše opasnosti za varnost skupnih naprav, da, celo za varnost države.

Potemtakem je nujna dolžnost avstrijske vlade, da zapusti svojo rezervo ter nasproti dogodkom na Hrvaškem, zaradi njih učinkovanja na koristi monarhije in tostranske državne polovice, zavzame stališče. V najtežjih skrbih za položaj države na jugu, za ugled monarhije, za najvitalnejše interese države in pa za čast in prihodnost lastnega ljudstva, se usojajo podpisani Njegovo ekselencio gospoda ministrskega predsednika nujno vprašati:

I. Kakšno je stališče avstrijske vlade napram sistiranju ustave na Hrvaškem?

II. Katere korake namerava avstrijska vlada storiti da varuje življenjske koristi tostranske državne polovice in monarhije, katere je nasilna politika ogrske vlade na Hrvaškem najhujše ogrožila?

Zbornica je na vsak stavek interpelacije živahno aklamirala. Demonstracije so se udeleževali člani najrazličnejših strank. Zbornica je pokazala veliko solidarnosti in soglasno dajala duška skrajni ogorčenosti nad nasilstvom ogrske vlade in bana pl. Cuvaja. Čuli so se najraznovrstnejši vzkliki: „Fej Cuvaj!“ — „Doli Cuvaj!“ — „Fej Khuen!“ — Grofu Stürgkhu so klicali: „Lepega kolega imate na Ogrskem!“ — „Turčija ima ustavo, Hrvaška ne!“ — „Na Kitajskem je boljše!“ — „To so storili narodo, ki je dal državi jelačica!“

Ko je bila interpelacija dr. Šusteršičeva končana, so se razlegali po zbornici viharni klici: „Živela Hrvaška!“ — „Fej Khuen!“

Zbornica je po prečitani vlog in interpelacij vzela v razpravo službeno pragmatiko državnih uradnikov. Prvi je govoril posl. dr. Weber, za njim pa posl. dr. Dulibič. Govoril je hrvaško, pa je prekinil svoj govor in ga nadaljuje v jutrišnji seji.

Nato je zbornica razpravljala o nujnih predlogih za znižanje hišnoračuninskega davka, ki pa jo je predsednik tudi prekinil, nakar je sledil

odgovor ministrskega predsednika grofa Stürgkha na interpelacijo jugoslovanskih poslancev.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je odgovoril sledeče:

„S pridržkom, da so razmere na Hrvaškem odtegnjene ingerenci avstrijske vlade, nastane vprašanje, ali se te razmere ne razširijo tudi čez mejo na Avstrijo in vplivajo na to državno polovico. Na drugi strani nastane vprašanje, ali vsled teh razmer ni ogrožen politični razvoj Bosne in Hercegovine in njih interesi. Glede na to se avstrijska vlada ne more odtegniti dolžnosti, v primernem času vplivati na preokret razmer na Hrvaškem in na konec izjemnega stanja, ker je to v interesu tostranske državne polovice.“ Ministrski predsednik upa, da bodo merodajni in odgovorni činitelji na Ogrskem storili vse, da v najkrajšem času zopet vzpostavijo ustavne razmere na Hrvaškem.

Odgovor ministrskega predsednika je naravnost presenetil zbornico, ki je burno pritrdjevala njegovim izjavam.

Nato je poslanec Blankini v obliki vprašanja na zborničnega predsednika govoril o razmerah na Hrvaškem. Vprašal je predsednika, zakaj se v svojem nagovoru ni spominjal nesreče na Hrvaškem. Za njim je govoril še poslanec Čingrija.

Ko je nato še maloruski poslanec Trylovky izpregovoril o koncentraciji vojaštva ob galski meji, je predsednik prekinil sejo. Prihodnja seja jutri.

Taktika jugoslovanske delegacije.

DUNAJ 18. V jugoslovanskih krogih so še dopoldne vladali razni nazori glede taktike. „Hrvaško-slovenski klub“ se je odločil podati samo interpelacijo, dočim je vztrajal dalmatinski klub pri svoji prvotni nameri, da začno z obstrukcijo.

Slovenski napredni poslanci, kakor tudi posl. dr. O. Rybač in posl. dr. G. Gregorin so bili mnenja, da podpirajo tako prve kakor druge. Zaradi tega so podpisali tako interpelacijo hrvaško-slovenskega kluba, kakor tudi obljubili pomoč dalmatinskemu klubu. Dalmatinci prvotno sploh niso hoteli podpisati gorenje interpelacije. Tekom dneva pa se je pokazalo, da so potrebne še nadaljne konference. Zaradi tega sta se popoldne sestala tako „hrvaško-slovenski klub“, katerega posvetovanjem so prisostvovali tudi slovenski poslanci, dr. O. Rybač, dr. Gregorin in dr. Ravniar, kakor tudi dalmatinski klub.

Oba kluba sta potem odposlala svoje delegate k skupnim konferencam, katerih se je tudi udeležil posl. dr. O. Rybač. — Po končanih konferencah so bila posvetovanja cele jugoslovanske delegacije.

Definitivni sklepi o nadaljnji taktiki danes še niso bili storjeni. Večina poslancev je mnenja, da bi morda otvoritev debate o Stürgkhovem odgovoru škodovala učinek njegovih izjav na politično javnost. Na

drugi strani pa tudi še ni gotovo, boli dalmatinski klub jutri izvršil svoje obstrukcijske namene ali ne. Z napetostjo pričakuje ves parlament, kako izvedejo jugoslovanski poslanci svojo proti Cuvajevo — akcijo v jutrišnji seji.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je danes ponovno konferiral z dalmatinskimi poslanci ter skušal pregovoriti dalmatinski klub, da opusti obstrukcijo z ozirom na notranji politični položaj. Izrecno jih je tudi opozorjal na dalekosežnost svoje današnje izjave.

V jugoslovanskih krogih zatrjujejo, da se jutri vrše daljše konference Jugoslovanov z ministrskim predsednikom.

Pomoč Jugoslovanom.

DUNAJ 18. Vsi parlamentarni krogi so danes sklenili podpirati Jugoslovane v njih borbi proti Cuvajevi akciji. — Če se jutri odločijo Jugoslovani predlagati otvoritev debate o Stürgkhovi izjavi, bo cela zbornica glasovala za predlog.

Cehi so dalje sklenili ob tej priliki podati izjavo solidarnosti, s katero se pridružujejo jugoslovanskim protestom proti madjarskemu nasilju na Hrvaškem. Poljaki bodo tudi podali slično oficijelno izjavo svojega kluba.

Nemški „Nationalverband“.

DUNAJ 18. Vedno v vladnih vodah plavajoči nemški „Nationalverband“ je sklenil zahtevati v zbornici čim prejšnjo rešitev brambne reforme in glasovati za predlog, da se otvori debata o vladnem odgovoru na danes stavljenе interpelacije glede hrvaških razmer.

Delavni program. — Italijanska univerza.

DUNAJ 18. V navzočnosti ministrskega predsednika grofa Stürgkha je bil danes opoldne konvent senijorjev, ki je sklenil po rešitvi sedanjega dnevnega reda razpravljati še o naslednjih predlogih: 1. o vladni predlogi glede eksekucije prostega eksistenčnega minima, 2. o vladni predlogi glede priznanja islama za tudi v monarhiji veljavno konfesijo, 3. o odsekovih predlogih glede izboljšanja položaja pisarniških oficijantov in poštinskih uslužbencev, 4. o poročilih legitimacijskega odseka, 5. prvo branje vladne predloge glede izpremembe pristojnosti ministrstev.

Konvent senijorjev je dalje sklenil, da ima poslanska zbornica prihodnji teden vsak dan izvemši ponedeljka in sobote plenarne seje.

Na zadevno vprašanje predsednika je odgovoril ministrski predsednik grof Stürgkh, da ne morete skupni delegaciji toliko časa zasedati, dokler ni rešena ministrska kriza na Ogrskem in se ne sestavi nova vlada.

V konventu senijorjev pa je danes prišlo tudi vprašanje italijanske pravne fakultete v razgovor. — Poslanec pl. Korytowski je namreč kot predsednik proračunskega odseka izjavil, da skliče prihodnji terek odsekovo sejo, na kateri naj bi se končala generalna debata o italijanski pravni fakulteti. K tej izjavi posl. Korytowskega pa je ministrski predsednik, odgovarjajoč obenem na vprašanje italijanskega poslanca Concija, dostavil, da je vlada naklonjena italijanski fakulteti, kajti zadevna predloga je vladna predloga in vlada se trudi, da postane ta predloga zakon. Če bi se to ne zgodilo, ne zadene vlade prav nikaka krivda.

Proračunski odsek.

DUNAJ 18. Proračunski odsek je sklican za terek, da nadaljuje generalno razpravo o italijanski pravni fakulteti. Vlada podpira načrt, da bi se vsa italijanska vseučiliška zadeva izročila posebnemu pododseku, tako da bi zamogel odsek sam začeti z razpravo o proračunu. Ker se pa bliža prvo polletje h koncu, je pričakovati, da pride vprašanje nadaljnega 6 mesečnega proračunskega provizorija v ospredje.

V soboto začne grof Stürgkh s konferencami z rusinskimi poslanci zaradi rusinskega vseučilišča.

Odgojenje delegacij.

DUNAJ 18. Politični krogi zatrjujejo, da se z ozirom na ogrsko krizo v tem mesecu ne sestanejo delegacije, ampak poznejši, mirnemu zasedanju ugodnejši čas.

DUNAJ 18. Delegacije bodo sklicane na 29. aprila k 2-dnevnemu zasedanju, da rešijo kratek proračunski provizorij skupne vlade.

Ogrski junaki.

BUDIMPEŠTA 18. Danes je bil na donavskem otoku Margaret dvoboj na pištole med poslancema Pavlom Farkašem in Julijem Györfy-em. Slednji je ustrelil dvakrat, prvi pa ni streljal. — Dvoboj je bil nekrav.

OGRSKA KRIZA.

Khuen-Hedervary se poslavlja.

BUDIMPEŠTA 18. Ogrsko-hrvatski zbornici je danes naznanil grof Khuen-Hedervary svojo in celega kabineta demisijo in da je kralj demisijo sprejel. Khuen-Hedervary je prebral kratko poslovilno izjavo: „Visoka zbornica! Ker se je slednjič vlada prepričala, da ji v sedanjih razmerah ni mogoče voditi delovanja zbornice, je podala svojo demisijo, katero je N. Veličanstvo milostljivo sprejelo. Prosim, da se zbornica odgodi, dokler se ne sestavi novi kabinet.“

Vladna stranka kriči Khuen-Hedervary-u „eljen!“; opozicija pa odgovarja: „Naj živi splošna, enaka in tajna volilna pravica! Naj živi ljudski parlament!“ Zbornica se je nato razšla.

Vpliv Stürgkhove izjave na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 18. V tukajšnje madjarske politične kroge je udarila današnja Stürgkhova izjava glede zakonolomstev na Hrvatskem kakor strela. Vsi madjarski politiki so nad krznim in odločnim korakom grofa Stürgkha naravnost konsternirani. V krogih vladne stranke zatrjujejo, da je vsled Stürgkhove izjave sedaj nemogoče, da bi Lukacs sprejel vodstvo vlade. Nekateri madjarski politiki so že danes izdali geslo: „Ali Stürgkh ali pa Lukacs! Oba skupaj ne moreta sedaj biti na čelu avstrijskemu oziroma ogrskemu kabinetu.“

Hrvatski kraljevi komisar pl. Cuvaj še vedno straši po Budimpešti. Pričakuje kakor obsojenec svojega kritičnega dne. Njegova usoda je s Khuenovim padcem tudi zapечатena.

Finančni minister Lukacs, ki je danes imel ponovne konference z ostalimi ministri glede eventualne rešitve krize, pride jutri k cesarju na avdijenco. Cesar ga bo designiral za ministrskega predsednika.

V koliko je faktično današnja Stürgkhova izjava komplicirala skupni notranji položaj, se ob uri ne more še za gotovo trditi.

Italijani bombardirajo Dardanele.

Avstrijsko-Ogrska vloži protest v Rimu. Ena italijanska ladja se potopila.

ATENE 18. „Agence d'Athene“ dokazuje, da sta dve veliki italijanski ladijski deviziji, vsaka z dvema enotama včeraj jutro, oziroma zvečer, pluli mimo otoka Chioza, ter vzeli smer proti severu. Danes ob osmi predpoldne so se prikazali pred Rhodusom štiri italijanske oklopne ladje, od katerih sta dve pluli čisto blizu mesta. Ustavile so grško ladjo „Rumella“, a so jo zopet spustile, potem ko so jo preiskale.

LONDON 18. Iz Tenedasa javljajo ob 4:30 popoldne. Tu so videli italijansko eskadro, sestojajočo iz 15 vojnih ladij, ki je prišla iz Imbrasa.

Od vhoda v Dardanele se čuje gromenje topov.

CARIGRAD 18. (Oddano ob 5:16 popoldne) Gi som neke sem došle vesti, je danes zjutraj dospelo pred vhod v Dardanele 27 italijanskih vojnih ladij, ki so začele bombardiranje utrdb Kankaleka. Ena krogla iz trdnjave je baje zadela neko italijansko ladjo.

LONDON 18. Iz Carigrada je došla vest, da se ob vhodu v Dardanele čuje gromenje topov.

PARIZ 18. Listi javljajo, da je italijansko brodovje pričelo bombardiranje Dardanel.

Prvi vtis na Dunaju.

DUNAJ 18. (Ob 10). Tusem prihajajo preko Pariza in Londona senzacionalne vesti o bombardiranju Dardanel. Tukajšnjim oficijelnim krogom do danes zvečer o tem še niso znane nikake podrobnosti. Tudi zatrjujejo, da so te vesti precej neverjetne in da še ni prišlo nobeno uradno potrdilo.

Vest o bombardiranju se potrjuje.

DUNAJ 18. (Ob 11:30.) Preko Pariza je prispela iz Carigrada naslednja brzjavka:

Iz 27 bojnih ladij obstoječe italijansko brodovje je danes opoldne pričelo bombardiranje Dardanel. Napadlo je z vsem ognjem pri vhodu se nahajajoči utrdbi Kamakala in Sidikala. Turki so z obeh utrdb z živahnim streljanjem odgovarjali na italijansko pokanje. Gromenje turških obrežnih težkih topov in italijanskih se je razlegalo na daleč na okoli. Italijani niso dosegli nobenega uspeha. Potopila se je ena velika italijanska bojna ladja.

Italijani so poskušali raztreliti obe utrdbi, da bi si tako priborili prost vhod v Dardanele proti do Carigrada. — Ob 6. zv. je italijansko brodovje ustavilo ogenj in prenehalo bombardiranje.

DUNAJ 18. Vesti o bombardiranju Dardanel se potrjujejo. Na zunanje ministrstvo je pozno zvečer prispela brzjavka, katere pravi, da je popoldne turški zunanji minister sporočil vsem diplomatom in nekaterim žurnalistom dejstvo, da bombardira italijansko brodovje Dardanele.

CARIGRAD 19. (Ob 12:40) Tako s Carigradom, kakor z Rimom je bila dolgo časa včeraj pretregana brzjavna zveza v krajih pred uhomom v Dardanele.

Zunanje ministrstvo priobčuje obširno poročilo o včerajšnjem bombardiranju. Italijansko bojno brodovje je obstojalo iz 4 velikih križark, 20 torpednih lovcev in 4 torpedovk. Obstreljevale so utrdbi Kankale pred Dardanelami. Turški topovi so zadeli eno bojno ladjo, ki se je umaknila z bojne črte. Bombardma je trajal tri ure. Nato je brodovje odplulo. Italijansko brodovje je tudi obkrožilo otok Samos.

Protestna akcija avstrijske vlade.

DUNAJ 18. Na Dunaju smatrajo vodilni krogi dardanelsko bombardiranje italijanskega brodovja za izsiljevalno demonstracijo. — V merodajnem uradu so si na jasnem, da pomenja ta akcija italijanskega brodovja v Dardanelah za prerušenje onih italijanskih obljub, ki so bile podane glede dardanelskega vprašanja.

Kakor dalje poročajo, je sicer italijansko brodovje že odplulo izpred Dardanel, vendar so Turki iz opasnosti vhod v Dardanele popolnoma zaminirali, tako da je prihod notri povsem nemogoč. Že danes je bila trgovska plovba popolnoma ustavljena.

DUNAJ 18. Že zvečer je odšel z Dunaja v Rim nujen brzjav, ki zahteva točnih pojasnil o dardanelskem bombardiranju in glede katerega pričakuje avstroogrsko zunanje ministrstvo že jutri opoldne striktnega odgovora od italijanske vlade, kaj namerava v Dardanelah. Če bo italijanski odgovor nejasen in nezadovoljiv, bo še jutri popoldne odšla z Dunaja v Rim ostra protestna nota, ki bo hkratu objavljena v dunajskem dnevnem časopisu.

Italijanski general o prodiranju v notranjost.

General Ameglio objavlja v italijanskem vojaškem listu „Preparazione“ pismo, v katerem se izreka odločno proti prodiranju v notranjost. Prodiranje bi pod sedanjimi političnimi in vojaškimi razmerami ne bilo le pogrešno, temveč naravnost blaznost. S tem bi šli Italijani le Turkom na roko. Težkoče, ki jih treba premagati, so zelo številne. Za uspešno izvedenje prodiranja bi bili samo v Cirenajki potrebni dve novi diviziji. Poleg tega bi akcija zahtevala tudi velike finančnine žrtve. Za Italijane je mnogo boljše, da se za sedaj, kakor morejo, utrde ob obrežju, zatirajo kolikor mogoče vojno kontrebando, ter se lotijo organizacije urojevcev. Kakor je bilo v Eritreji, bodo tudi v Tripolitani in Cirenajki šele domačini, s prištejenjem denarja in krvi, pomagali osvojiti notranjost dežele. Za osvojenje Asmare je bilo treba šest let in seveda bo tudi za prodreje v notranjost treba več let.

Kakor se torej vidi, z „avanzata“, s katero je „Piccolo“ toliko časa farbal svoje verne ovčice, še dolgo ne bo nič. Že iz gorilnavečenega pisma generala Ameglie je razvidno, da se Italijanom ne godi dobro. Moremo si šele misliti, kak mora biti položaj šele v resnici.

Grozna nesreča na morju.

Nekatere podrobnosti.

LONDON 18. Listi še vedno jako obširno pišejo o pomorski nesreči parnika „Titanic“. Pred vsemi dolže predsednika paroplovne družbe „White Star-Line“ Ismaly, ki se nahaja med rešenici, da je utopljenega kapitana Smitha nagovarjal in silil, da naj doseže svetoven rekord v paroplovbi po atlantskem oceanu. Nepremišljeno se je igral z življenjem stoterih in stoterih potnikov.

Ameriški brzjav javlja, da je parnik „Cincinnati“ slišal usodnega večera ob 12 klice „Titanica“ na pomoč. — Ob 12:30 ponoči je telegrafist „Titanica“ sporočil parniku „Olympic“ kratko: Ne potrebujemo več pomoči! Prosimo, da molčite. — Parnik „Tunisian“ je po Marconijevem brzjavu sporočil „Titanicu“ o nevarnostih in ga svaril pred ledeniki. „Titanic“ pa mu je brzjavil: „Vse v redu. Z Bogom!“

NEW-YORK 18. Za danes zvečer pričakuje parnik „Carpatia“ z rešenci. Vsi listi ostro nastopajo proti brezvestnemu postopanju družbe „White Star-Line“, ki je je mnogo kriva na nesreči, ker ni pripravila zadostnega števila rešilnih čolnov. V zbornici Združenih držav v Washingtonu je bil danes predložen zakonski načrt, ki izrecno prepoveduje usidranje v ameriških lukah vsem onim parnikom, ki ne bodo imeli na krovu zadostnega števila rešilnih čolnov.

Ob stoletnici škofa Jurija Dobrila.

(Zaključek).

Na svojih kanoničnih vizitacijah si je škof Dobrila vse točno beležil: o cerkvi, o župniku, o narodu, o posvetnihih oblastih, o šoli itd. V beležkah je imel zabeleženo, kaj je tukaj ali tamkal storil, ali kaj je storil, kjer je opazil kake pomanjkljivosti. Razun tega ni on samo delil sv. birme, ampak je v vsaki župniji tudi maševal in provedoval, v večih krajih celo po dvakrat. O svojih propovedih je semtertje napisal

sam sodbo. Bil sem — je zabeležil — prester v propovedi, ali: ljudje so me rado poslušali.

Mnoge, izlasti mlade duhovnike, je pregovoril, da so odprli male šole in poučevali mladino v čitanju in pisanju. Je krajev, kjer ni kak mlad župnik našel nobenega človeka v župniji, ki bi znal pisati in čitati, a po štirih do petih letih je bilo na stotine mladih ljudi, ki so iz molitvenika „Oče bodi volja tvoja“, ki ga je bil izdal škof Dobrila, molili pri službi božji.

Škof Dobrila je bil tudi dober gospodar. Ko je prišel v Poreč, so škofijska posestva nosila ta komaj letnih 6000 gold. On pa je znal tako dobro gospodariti, da so ta posestva čez nekoliko let nosila na leto do 15.000 goldinarjev. Poleg tega je bil Dobrila zelo varčen in le tako je možno, da je podpiral mnogo hrvatskih dijakov, da je ustanovil okoli 80 stipendijev za dijake in da je ob smrti zapustil še veliko svoto za škofijski konvikt.

Dobrila je deloval v poreški škofiji 17 let, ali njegovo blagoslovljeno delovanje se je razširjalo tudi na ostali del Istre. — Škof Dobrila je tudi marljivo privatno dopisoval z raznimi župniki, prijatelji, znanci itd. Do 700 takih pism je napisal v enem letu. Po smrti tržaško-koperskega škofa Jerneja Legata, dne 12. februarja 1875, je bil cesarskim odlokom z dne 29. maja 1875 imenovan njegovim naslednikom poreško-puljski škof dr. Juraj Dobrila. Dne 5. julija omenjenega leta je bil v Rimu prekoniziran in dne 26. septembra leta 1875. je bil slovesno ustoličen v stolni cerkvi sv. Justa. V Trstu je Dobrila nadaljeval svoje plodonosno delovanje.

Pokojni Dobrila je bil srednje postave, bolj širokega obraza in širokih pleč. Sam se je večkrat hvalil, da je zdrave korenike. A že meseca decembra 1877. je zabeležil sam o sebi: Osjećam, da sam puno onemogao ove godine posebno duhom. Tjelo je bolj hranjeno nego pred nekoliko godina, ali duševna krepost je jako propala. Nešto je temu kriva starost, a ne malo Jesu i svakidanje skrb i česte žalosti s propadanja svećenstva... Proti koncu leta 1881. je hudo obolel. Okolu Božića 1881. mu je nekoliko odleglo, a kmalu potem je bolezen nastopila tem huje in dne 13. januarja 1881 ob 6.30 zvečer je veliki škof Dobrila izdihnil svojo blago dušo.

Dne 18. januarja se je vršil njegov pogreb ob velikanski udeležbi. Pokopal je pokojnika tedanji poreško-puljski škof dr. Ivan Glavina. Smrtne ostanke pokojnikove so položili k večnemu počitku na pokopališču pri sv. Anli.

Grob Dobrila se je zaprl. Zemlja ga je zakrila. Za njim je v prvi vrsti plakal narod istrski, ki je videval v pokojniku pravega svojega očeta, ki ga je učil nauke božje, a ki je skrbel zanj tudi v gmotnem oziru ter ga dramil in dovaljal k narodni zavesti.

Le resnica je, da je narod v Istri dne 16. februarja slavil stoletnico rojstva svojega prvega narodnega prebuditelja — narodnega prepoveditelja Istre. Zgodovina njegovega življenja je nerazdružno spojena z zgodovino prvih bojev za narodni prepoved v tej deželi.

Biskup Dobrila je prižgal narodu luč narodne prosvete in mu vkresnil iskro narodnega ponosa, ljubezni do svojega narodnega bitstva. Pred njim ni bilo v Istri ne slovanske šole, ne slovanske duhovščine, ne slovanskega razumnštva. Vse javno življenje je bilo prežeto italijanskim duhom: od najvišjega cerkvenega dostojanstvenika in državnega uradnika pa do zadnjega občinskega sluga.

Narodu je manjkalo vsega, kar bi mu ogrevalo srce, plemenilo dušo in jeklenilo voljo. Z Dobrilo je prišla v Istro luč, donesel je toplote, oživilenja narodne energije. Zato ga narod po pravici in zaslugi časti kakor očeta. Njegovo delo je ustvarilo podlago sedanji naši narodni borbi za osvobodjenje iz jarma proslule oligarhije, ki je narod tiščala v temi in ga kovala v narodno in gospodarsko suženjstvo. Velik je bil Jurij Dobrila, ker ga je povsod vodila le velika ljubezen do svojega tlačnega naroda: kakor človeka, kakor škofa, kakor narodnega zastopnika v deželnem zboru.

Zato bo spomin Dobrile živel, dokler bo živel hrvatsko-slovenski narod v Istri. In ta narod mu je že postavil najlepši vseh spomenikov: čustvo nelzmerne hvaležnosti v svojih srcih.

Domače vesti.

Osebnost. Včeraj jutro je došel iz Prage v Trst knez Maksimilijan Lobkovic, ki se je nastanil v hotelu de la Ville.

Lloydov predsednik, bivši železniški minister dr. Julij pl. Derschatta, ki je predvčerajšnjim došel v Trst, se je včeraj zjutraj odpravil na parniku „Prinz Hohenlohe“ v Pulo, oziroma na Brione.

Ali naj se italijanski dijaki uče slovenščine? To vprašanje daja že nekaj časa sem povoda za precej živahne debate v italijanskem taboru. Velika večina je seveda — zarita v svojo slepoto — proti temu, da

bi se italijanski dijaki učili slovenščine, le tu pa tam se oglašajo boječje kak glas v nasprotnem smislu. Te dni so imeli zopet v Gorici italijanski dijaki in profesorji sestanek, na katerem so pretresavali vprašanje, ali naj bo slovenščina za Italijane obvezan predmet na gimnaziji v Gorici. Mnenja so se križala. Prof. Pitacco se je izrazil proti slovenščini za francoščino. Profesor Turus za slovenščino. Slednjič so sprejeli resolucijo po tistem znanem pravilu „trava cela, koza sita“, da se namreč prepušča dijakom, naj sami izbirajo med obema jezikoma.

Kakor hočejo, nas pušča stvar povsem hladne. Našim dijakom pa svetujemo ponovno, naj se pridno uče italijanščine!

Gospodje na višem deželnem sodišču. — Predvčerajšnja „Edinost“ je bila zaplenjena, ker smo si dovolili par besed graje na račun izvestnih gospodov na višem deželnem sodišču. Grajati torej ne smemo; noben državni pravdnik pa nam ne more zabraniti, da ne bi povedali, koliko let službe ima večina svetnikov na višem deželnem sodišču.

Doli navedeni gospodje so imeli due službenih let mesecev dni

Preds. Jakopig Avgust	39	11	24
Podpr. Lettich Simon	37	6	14
Višji svet. Gironcoli Anton			
pl. Steinbrunn	40	10	—
Višji svet. dr. Fr. Piccoli			
pl. Vetro	40	6	22
Višji svet. Ciani Fran	40	6	7

Vsi gospodje torej že služijo preko 35 let, a dva med njimi Piccoli in Gironcoli, imata celo tudi že kolajne za 40-letno zvesto službovanje!

Tu so številke, ostalo pa naj si — ker napisati ne smemo, kar mislimo — mislijo čitatelji sami.

Le ven žnjimi! Neki zbesneli italijanski „nacionalist“ se zadira v „Independentu“ v vodstva tržaških dobroteljskih zavodov, ter v ono društva za oskrbo malih stanovanj, češ, da je v tuk. dobroteljskih zavodih nad polovico Slovencev in da je tudi v hišah društva za preskrbo malih stanovanj — nad polovico slovanskih najemnikov. Ker vse te zavode vzdržujejo le Lahi — naj bi druge pritepenice enostavno vrgli na ulico!

Priznati moramo, da se „Independentu“ ne strinja popolnoma z izvajanjem stekliča, ki se gotovo piše na — ič ali — ič in kate-rega oče ali vsaj stari oče ni bil potomec Romola!

Mi bi steklemu slovancu še prilo-ročali, naj svoje zahteve raztegne tudi na mestne bolnišnice in pa na davkarje! Tudi naj doseže, da bodo naši sinovi oproščeni krvnega davka in mi prevzamemo skrb za slovanske reveže in se tudi za stanovanja ne bomo zglašali pri Lahih! Sicer pa Lahi radi oddajajo nam stanovanja, ker mi — pošteno plačujemo!!

Zakaj ni dobiti slovenskih tiskovin?

Te dni sem hotel poslati v Dutovle neko železo in sem potreboval v to tiskovine, seveda slovanske. Nisem je pa mogel dobiti v nobeni tobakarni, kjer sem se zglašil. In bil sem v kakih 8 tobakarnah. Povsodi so mi odgovorili: No gavamo!

Zakaj se ne dobivajo v Trstu slovenske tiskovine? Odgovorjam: ker so dotični faktorji še vedno uverjeni, da jim ni treba upoštevati slovenskega jezika, a to zato, ker mi ne zahtevamo takih tiskovin dovolj dosledno in s primerno odločnostjo.

Ciril-Metodari.

Bo ali ne, in kedaj? Pod tem naslovom smo prejeli: Minolo poletje smo uradniki denarnih zavodov imeli nekaj mesecev sobotne popoldneve svobodne. Reklo se nam je, da je to uvedeno za poskušnjo in da se bo delalo na to, da bi denarni zavodi v bodoče sploh ne poslovali ob sobotah. Poskušnja se je obnesla dobro. Mi smo vživali, ne da bi drugi trpeli radi tega. Delo, ki nam je zaostalo od sobote, smo radi in v vsemu dovršili prej ali pozneje, ne da bi nastajala kaka škoda radi tega. Upali smo, da se že s prvo soboto aprila tega leta uvede, ako ne že stalni, pa vsaj polletni sobotni popoldanski počitek in je bilo tudi čitati v listih, da je centralno društvo bančnih uradnikov začelo akcijo v tem smislu. Ker pa do danes nimamo še nikakega obvestila v stvari, prosimo obveščanja, kaj se je storilo v tem obziru za uradništvo in kedaj se pričnejo popoldnevne počitnice, uvedene lanjskega poletja.

Upamo, da se to zgodi najkasneje s prvo soboto meseca maja.

„Nebesa na zemlji“. Kakor zadajo predstavo v sezoni uprizorijo sv. Irvanski diletantje v korist podpornemu skladu našega „Sokola“ toll uspelo burko „Nebesa na zemlji“. Vsak, ki je videl premiero gotovo prihiti tudi k reprizi in privede s seboj kakega znanca ali prijatelja. Da bo ta predstava dobro obiskana, jamči burka kot taka, a končno bo ta uprizoritev zadnja, in gotovo nikdo ne zamudi prilike, da se poslovi od toliko priljubljenih diletantev, ki so to sezono tako izborno zabavali občinstvo. Predstava se bo vršila v nedeljo 21. t. m.

Veselica „Sokola“ v Sv. Križu. Preteklo nedeljo je imelo pevsko društvo

Hočete imeti dobro obleko in po ceni?

Obnrite se zaupno v skladu izdelanih oblek Armando Levi, Trst, ul. Carducci 32 vogal Santorio

"Skala" v Sv. Križu pri morju veselico. Udeležba je bila nad vsako pričakovanje lepa. Prihitelo je k nam mnogo ljudstva iz sosednih vasi, Nabrežine, Kontovelja in Proseka.

Poslednji so se udeležili veselice z društvom ter zapeli tudi par pesmi. Pa tudi iz Barkovlj in Trsta smo imeli nekaj gostov. Zavedni domačini so bili pri veselici tudi dobro zastopani. Vsem imenovanim, ki so pripomogli, da je veselica izpadla v materialnem oziru tako slajno, naša iskrena hvala.

Posebno zahvalo izrekamo gospej Karolini Ipavec, ki nam je brezplačno posodila klavir in istotako pevskemu društvu "Danica" s Kontovelja, ki nam je posodilo oder.

Na prav poseben način pa se zahvaljujemo našim socijalnim demokratom, ker so nas počastili z — bojkotom, kajti, ako bi bili prišli, bi morali itak izostati, ker je bila dvorana tako natlačena, da se ni bilo mogoče niti ganiti. Torej še enkrat srčna Vam hvala!

Darovali so sledeči gospodje: A. Gorup, deželni poslanec 4 K, dr. J. Pertot 5 K, dr. Starc 2 K, I. Čampa v imenu izobraževalnega društva 3 K, za "Skalo", 1 K za "Sokola", N. N. socijalni demokrat K 1-50, (pač bela vrana!) Pavlina Ernest 1 K.

Slov. planinsko društvo. Glasom brzojavke je Sorca prosta snega; izletimo v nedeljo 21. t. m. zjutraj z brzovlakom!

Na ravnateljstvo c. k. državnih železnih. Prejeli smo: Neobhodno potrebno bi bilo, da bi se na postajališču v Ricmanjih ustavljali večerni vlak št. 220, ki odhaja iz Trsta ob 8 uri 20 min.

Tega vlaka se poslužujejo v letu in zimi, zraven drugih, posebno še uslužbenci in delavci, ki zahajajo v Trst iz Ricmanj in Bazovice, a jih ob sedanjih uredbi vlak odhaja na burjo v Boršt, od koder se morajo potem vračati v temi po žledni cesti in v vetru. To je zavelo že marsikoga, da je v Ricmanjih skočil iz premikajočega se vlaka v nesrečo, morda tudi smrt.

V poletnem času pa naj bi se ustavljala ob nedeljah in praznikih vsaj izletni vlak št. 222, ki odhaja iz Trsta ob 2 uri 14 min. pop. in oni, ki se vrača v Trst iz Boršta ob 9 uri 40 min., ali pa zadnji št. 219.

Ta posebno radi izletnikov, ki se vstavljajo v Ricmanjih, Bazovici itd. Ljudje mislijo, da se ti vlaki ustavljajo v Ricmanjih; zato je pa slišati iz vlakov nezadovoljnost in čisto je tu tako beganje, da je pač pravo čudo, da se ne dogaja več nesreč. — Tako je dne 1. aprila, kar je bilo že priobčeno — mož-Koperčan, misleč, da se vlak ustavlja v Ricmanjih (do koder je imel listek), skočil iz vlaka — a obležal mrtev.

To postajališče je važno; je na cesti s Krasa v Istro. Poslužuje se ga ljudstvo s Koprščine tja dol do Buj, posebno za semnje v Sežani in Divači. Potem vse poletje vojaščina, orožniki in financa ob strelnih vajah v Bazovici. Tako tudi funkcionarji na Katlini, Ključu in v smodnišnici.

Železnična postaja je bila prvotno dočena (viši inženir Erb) na cesti nad vasjo Ricmanje v zavetju. Potegnili so jo na burjo in vas Ricmanje sama je potrosila okrog 500 kron, da se je prostor prilagodil za postajališče.

A še ta bagatela se jim polagoma prikraduje. Spočetka so se vsi vlaki ustavljali. Potem so se vozne cene uredili tako, da je pač ugodnejše pasantom preko Ricmanj.

Prosimo sl. ravnateljstvo drž. železnice, naj vsaj ti skromni želji (v interesu varnosti tudi) ugodni interesantom vsaj zdaj, z novim voznim redom od 1. maja dalje.

Obrčamo se tudi s prošnjo do naših drž. poslancev gg. prof. Mandiča in dr. Rybářa, da se se svojim vplivom pravočasno potegneta za to stvar na merodajnem mestu.

Vesel pojav na Slovanskem narodnogospodarskem polju. — Kolinska tovarna je napravila nov velik korak naprej v svojem razvoju, ki mora razveseliti vsakega prijatelja narodnogospodarskega napredka Slovanov. Ko je bila že lansko leto kupila moravsko tovarno za kavne primesi, trgovsko akcijsko podjetje v Kromerizu, je šla zdaj še naprej in je uvedla akcijo, da se združi z akcijsko tovarno za kavne primesi Mateja K. Buve sin, ki je tudi trgovsko akcijsko podjetje. Kakor poročajo češki listi, se bo zadeva uredila v najkrajšem času. Na prihodnjem občnem zboru Kolinske tovarne se bo že sklepalo o predlogu, da se zviša akcijski kapital Kolinske tovarne za milijon K. Napredek, ki ga kaže Kolinska tovarna za kavne primesi, je v resnici zelo razveseliv. Saj je Kolinska tovarna eno največjih slovanskih podjetij te vrste v Avstriji. Ko pa se izvrši še nameravna fuzija z gori omenjeno tovarno za kavne primesi, bo stopila Kolinska tovarna v vrsto največjih evropskih podjetij te vrste. Lahko bo še veliko bolj kakor doslej konkurirala s

tujimi podjetji, ne le glede kakovosti blaga, temveč tudi glede solidnosti. Vzrok veseliti se napredka Kolinske tovarne za kavne primesi imamo tudi mi Slovenci, saj imamo v Ljubljani njeno podružnico, Kolinsko tovarno za kavne primesi v Ljubljani, v kateri je investiran denar združenega našega trgovstva.

Razpisana služba. Pri c. kr. kaznilnici v Kopru je razpisana služba kaznilniškega čuvaja. Natančnejši pogoji so razvidni iz "Osservatore Triestino" od 18. t. m.

"Dramatično društvo" ima nocoj ob 8. odbovo sejo. Radi izredne važnosti te seje so vsi odborniki naprošeni, da se gotovo udeležijo iste.

Pevski zbor "Glasbene Matice" v Trstu. Danes, v četrtek, pevska vaja za sopran in alt. Jutri, petek, pa moški zbor. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe.

Pevovodja. "Šentjakobska čitalnica" vabi gg. pevce k pevski vaji, ki se bo vršila danes v petek ob 8. zvečer. Poučuje društveni pevovodja g. profesor Vasilij Mirk. Ker se bliža slavnost, prosimo točne in polnoštevilne udeležbe. Novi pevci se lahko zgledajo danes med vajo v društvenih prostorih. (Trg Sv. Jakoba št. 5 I. nasproti cerkve).

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja gg. odbornikom, da ima danes dne 19. t. m. ob 3.30 odbovo sejo v svojih prostorih.

Odsek trž. Sokola v Barkovljah priredi v nedeljo 21. t. m. svoj prvi letošnji pešizlet čez Prosek na Volnik. Odhod ob 1 uri pop. iz Narodnega Doma v Barkovljah, povratek okoli 7 ure zvečer. Sokoli in njih prijatelji dobrodošli.

V slučaju neugodnega vremena se odloži ta izlet na prihodnjo nedeljo. Nazdar! Kolesarsko društvo "Balkan" praznuje letos 1. septembra petletnico svojega obstanka. O tej priliki prirediti sti dan veselirko. Ker praznuje Kol. dr. svojo petletnico na Opčinah, so naprošena vsa društva v Trstu in okolici, da ne priredijo oni dan veselirke, ker društvo ohranja deluje na narodnem polju in je bilo tudi prvo priglašeno za obrambni sklad. CM družbe upa in se nadeja dne 1. septembra velike udeležbe.

Tržaška sokolska župa. Redna seja vaditeljskega zbora se vrši v nedeljo, dne 21. aprila 1912 v telovadnici tržaškega Sokola ob 8. uri zjutraj.

Dnevni red: 1. Konstituiranje zbora. 2. Župni zlet in predelava skupnih vaj za vse oddelke. 3. Slučajnosti. Seje naj se udeležijo vsi načelniki, vaditelji in vaditeljice vžupljenih društev. Prireditelj je telovadno obleko seboj.

K obilni udeležbi vabi načelnik.

Naše gledališče.

V nedeljo bo poslednja predstava te uspele sezone in obenem častni večer velezaslužnega kapelnika, g. Mirka Polca, ki je stebel našega gledališča in ki je svojo nadarjenost in silno energijo z uzorno in neumorno pridnostjo in brezmejno požrtvovalnostjo posvetil napredku našega gledališča.

Vprizori se ljubka Kalmánova opereta "JESENSKI MANEVRI", pri katerih gostujeta g. Režika Thalerjeva in g. Ljubiša Iličič.

Na tem častnem večeru se bo obenem izvajala krasna Parmova balada

"POVODNI MOŽ". Pri tem sodelujejo tenor in sopran-solo in 60 pevcev in pevk.

V včerajšnjem našem poročilu naj se čita "prva zasluga aktorju (ne pa avtorju)" glavne vloge, in pa "ki gre v riska joč" (ne pa "umikajoč se") solncu umetnosti nasproti.

Ko otroci delajo zobe.

Samo pristen z zobom Scottova izdelovanja.

Otroci, ki so v prvih mesecih življenja izobno vpevali, postajajo v času, ko delajo zobe, večkrat sitni, ne napredujejo in se jim težko delajo zobe. Da se odpomore tem neprijetnostim, ki zadenejo enako otroka in mater in se zagotovi otrokom uspešen razvoj, je priporočljivo, dajati jim redno Scottovo emulzijo in sicer še pred delanjem zob. Stariši bodo kmalu opazili, kako njihov otrok lahko premaga tisti čas, ki jim povzroča toliko strahu, in dobi celo vrsto lepih zob. Pri nakupu naj se izrecno zahteva Scottova emulzija z znamko "SCOTT", ki je 35 let upeljana, jamči za uspeh in učinek. Cena originalni steklenici 2 K 50 vin. — Dobiva se v vseh lekarnah.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gosp. dra. E. Niesser-ja

vodja civilne bolnišnice nemškega reda v Tropavi

G. J. SERRAVALLO

Trst.

V tukajšnji civilni bolnišnici nemškega reda rabllo se je z dobrim uspehom pri konvalescentih in malokrvnih Vaše Železnato Kina-vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo).

TROPAVA, 30. avgusta 1903.

Dr. E. NIESSER.

STIPAN MIMICA

trgovina dalmatinskih vin

lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu

GOSTILNA v ulici sette Fontane

št. 2 (vokal Piazza Barriera)

BUFFET v ulici Nuova šte. 5.

GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.

Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 6, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penetnih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dobičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco.

POZOR! Svoji k svojim! VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

:: pekarno ::

v Trstu, ulica del Bosco 18 (prej F. PIRMAN)

Prodaja se svež kruh 3-4 krat na dan, raznih sladčic, biškotov in likerjev ter najfinejše moke i. t. d.

Pristna brnska sukna

pomladna in poletna sezona 1912.

Odresek 3'10 m dolg { 1 odresek 7 kron
za kompl. moško obl. { 1 odresek 10 kron
(suknja, telovnis, hlače) { 1 odresek 15 kron
+ + + samo + + + { 1 odresek 17 kron
+ + + samo + + + { 1 odresek 20 kron
Odresek za salonsko obleko 20 kron, kakor
tudi površinke, tur. lodne, svilene kamgovne
itd. pošilja po tov. cenah reala in solidna,
dobro znana zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brunn (Brno).

Vzorci gratis in franco.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, naročevati sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na tovarniškem mestu so velike stalne, nizke cene. Velik izbor. Uzorna, pazljiva postrežba tudi malh nar. čil v svežem blagu.

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8-9 & 2-3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 - 1.

Dobro jutro! Kam pa kam?

"Grem kupit par čerliv." — "Ako hočete biti dobro postreženi, Vam svetujem, da greste v ulico Riborgo št. 31

(Al buon Operaio!)

tam dobite vsakovrstno obuvanje od najfinejše do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

Umetni : fotografični

pri sv. Jakoba - TRST. ateljé pri sv. Jakoba - TRST.

ulica Rivo šte. 42 (pritližje)

Izvršajo vsake fotografske delo, kakor tudi razgleda, posnetke, notranje fotografije, poročilne plošče in vsakovrstne spomenike itd. itd. itd. Posebnost: Povečanje vsakotere fotografije. Radi odobnosti F. H. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, ovrstno tudi v najmanjši meri.

Radi preselitve

je na prodaj vse obstoječe blago v trgovini

VALERIANA POKUSTA Jun.

ulica S. Antonio 2

po nižanih cenah. — IZBOR predmetov za gospe in gospe, kakor tudi umetnin in galanterij.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vsi zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na

: 7 razstavah. :

S. STEFAN

Odlikovano na

: 7 razstavah. :

Glavna zaloga v Trstu, via Valdivivo št. 32. — Telefon št. 2201.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economio št. 10

Prevozno podjetje

c. kr. avstrijskih drž. železnice

2051

Sprejme razcarinjaje kakršnegakoli blaga iz mitale, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke "CEMENT"

Tovarna cementa "PORTLAND" v Splitu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni. po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Z ozirom na to, da smo preobloženi z drugim gradivom, priobčimo oceno Funtkove „Tekme“ v nedeljski številki.

Nar. del. organizacija.

Narodna delavska organizacija v Trstu sklicuje za nedeljo, 21. t. m. ob 6. uri zvečer javen shod v „Gospodarskem društvu“ v Škedenju.

Dnevni red: 1.) Namen in pomen Nar. delavske organizacije. 2.) Slučajnosti.

Delavci! Udeležite se tega shoda polmoštevilno! Vodstvo NDO v Trstu.

— Slovenski zidarji! Krajevna skupina zidarjev NDO sklicuje sledeče shode: V soboto, 20. t. m. ob 8 zvečer javen shod v „Konsumnem društvu“ v Lonjerju. V nedeljo, 21. t. m. ob 10. dopoldne javen shod v „Gospod. društvu“ v Rocolu. V nedeljo, 21. t. m. ob 5. pop. javen shod v „Gosp. društvu“ na Frdenlju pri Sv. Ivanu.

— Krajevna skupina zidarjev NDO sklicuje danes 19. t. m. važno izvanredno sejo, ki se vrši ob 6. zvečer v prostorih NDO ul. sv. Franciška št. 2.

— Delavci tehničnega zavoda pri Sv. Marku so vabljeni na važen sestanek, ki se vrši danes, v petek, 19. t. m. ob 7½ zvečer v prostorih NDO pri Sv. Jakobu. Pričakovati obilne udeležbe.

— Skupina slovenskega ženstva NDO priredi v nedeljo, 21. t. m. damski plesni venček v veliki dvorani NDO ulica Sv. Franciška št. 2. Začetek ob 4. popoldne. — Sviral bo orkester „Fonda“.

— NDO opozarja člane na umetniško razstavo slik na trgu Goldoni št. 6.

Tržaška mala kronika.

Prihod eksotičnih živali. V sredo zvečer je prišel iz Kobe v Trst Lloydov parnik „Silesia“, ki je imel na krovu 280 ptic, ki žive po azijskih močvirjih. Ptice so namenjeni za Nemčijo. Včeraj jutro je prišel tudi iz Kobe in sosednih luk Lloydov parnik „Nippon“, ki ima na krovu nekaj eksotičnih živali, ki so namenjene za cesarski park v Schönbrunnu.

Versko blazna. Pobožna, 20-letna Ofelija Pojan je predvčerajšnjim popoldne obiskala cerkev Sv. Justa skupno s svojimi sorodniki. Sprva popolnoma zatopljena v molitev je pozneje začela govoriti s svojim nerazumljivo in nevezane besede. Blodile so ji po glavi razne verskoblazne ideje in sorodniki so bili primorani poklicati znanega g. G. Trevesa, ki je nesrečnico spravil v mestno bolnišnico.

Samomor. Parnik avstrijskega Lloydja „Carniola“ je dospel včeraj jutro iz Reke v Trst. V višini Pirana se je drugi strojnik L. Stapizza vrغل v morje. Parnik je bil takoj ustavljen, a vse preiskovanje je bilo zaman; niti trupla nesrečnega niso našli. V njegovi kabini so našli nekaj pisem. Eno teh, ki je bilo naslovljeno na policijsko ravmateljstvo, je na tajinstven način izginilo. Kakor se pozna, je nesrečni Stapizza večkrat izrekel misel na samomor, ker ga je eden predpostavljanih neprehoma preganjal.

Samomori v mestni bolnišnici. V zadnjem času se je v mestni bolnišnici dogodilo več samomorov, ki so bili možni le vsled premale paznje osebja. Javnosti se je te slučaje vedno prikrivalo in če je o tem doznalo časopisje, se je to zgodilo le slučajno.

Pred par dnevi se je zopet vrغل iz prvega nadstropja mestne bolnišnice 50-letni Anton Bradač, ki je trpel na hudi nevrastelnosti. Nesrečnejši je pri tem razbil črepljino in ostal na mestu mrtve.

Tepež. 40 letni, v Momjanu bivač delavec Janez Salič je predvčerajšnjim zvečer prišel v neko gostilno v Bujah. Pil je s svojim pivskim bratom. Sprva sta bila vesela. Pozneje pa se je med njima vnela ostra in burna debata zaradi nekih malenkosti. Salič in njegov pivski bratec sta v argumentacijo svojih trditev tolkla po mizi in se pošteno zraven tudi pridružala. Saličev pivski tovariš, ki je, mimogrede omenjeno, pošteno praznil čašo, pa še ni bil zadovoljen s takimi argumenti. Iz žepa je potegnil oster nož in ga Saliču zasadil v spodnji del telesa. Nezavestnega so ga potem prepeljali iz Buj v tržaško bolnišnico, kjer so ga m. m. takoj operirali. Operacija se je posrečila.

Koledar in vreme. — Danes: Leon IX. papež, Tihorad. — Jutri: Marcellin škof, Dragislav. Temperatura včeraj ob 2. popoldne + 11,2 C°. Vreme včeraj: Neizpremenjeno. Vremenska napoved za Primorsko: Deloma mračno, tupa tam dež. Temperatura ne izpremenjena. Vzhodni vetrovi.

DAROVI

— O priliki izloda NDO v Škedenj je dično omizje pri „Gospodarskem društvu“ na predlog g. državnega in deželnega poslanca dr. Rybář-a darovalo 21 K škedenjski podružnici CMD.

Istaj podružnici daruje g. Ivan Sedej 4 krone.

V nedeljo 14. t. m. je nabralo veselo omizje pri „Smecu“ v Škedenju 7 K 14 stot. Srčna hvala vsem!

Povodom jubilejne zbirke v proslavo 25-letnice ženske podružnice sv. CM v Trstu in njene sousesnateljice gospice Milke Mankoč-eve so darovali v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani:

Peti izkaz pole gospe Eme Bartel.

Gospod B. Mimbelli	K 20,—
„ Herman Furlan	5,—
„ Sonc	3,—
„ Dr. Iv. Merhar	5,—
„ Josip Kosak	5,—
„ Fran Primc	10,—
„ Lazar Aničič	10,—
„ Dr. Kvekvič	5,—
„ Ettore Pollich	20,—
„ Miculicich	5,—
„ Dr. Giaconi	5,—
„ Dr. Wolf	5,—
„ R. Vičič	5,—
„ Fran Abram	5,—
„ Diodato Tripicovich	20,—
„ Aleks. Lukeš	5,—
„ N. Pollich	5,—
„ Alojz Grebenc	4,—
Gospa Concetta Kosovel	5,—
„ Candida Cvitanic	5,—
„ Marija Vrbka	8,—
Skupaj	K 160,—

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Gorica“ v Gorici vabi gg. člane k XVII. rednemu zboru, kateri se vrši v soboto dne 27. aprila t. l. ob 8 in pol zvečer v društvenih prostorih hotela „Zlati jelen“. Dnevni red je sledeči: 1. Pozdrav predsednika. 2. Čitanje in odobritev zapisnika rednega občnega zbora dne 8. aprila 1911. 3. a) Tajnikovo poročilo; b) rediteljevo poročilo. 4. Blagajnikovo poročilo. 5. Poročilo računskih pregledovalcev. 6. Volitev odbora: a) predsednika, b) sedem odbornikov, c) dveh računskih pregledovalcev. 7. Slučajni predlogi, ki so bili pisмено naznanjeni najmanj tri dni pred občnim zborom, ali taki nujni predlogi, katerih nujnost je sprejel občni zbor z dvotretjinsko večino. 8. Določitev društvenega shajališča. 9. Raznotherosti. — Og. člani so naprošeni, da se občnega zbora gotovo in polnoštevilno udeležijo z ozirom na važni dnevni red. — Zdravo!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Najmanjša plačila se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Penzionisti! Pritlična vila, novozidana v najlepši, mirni legi Gorice, 10 min izven mesta ob želez. progi, 3 sobe, kuhinja, veranda, klet, pralnica, kopalnica, zbirna voda, obširen sadni vrt (1200 m²) je na prodaj. Pojasni a pri fotografu Jerkiču, Trst, via della Poste 10 837

Prvovrstna tuzemska zavarovalnica išče zmožnega akviziterja, ki naj bo dobro vreden v slovenskih krogih. Naslov pove inšeratni oddelku Edinosti p. l. šte. 839.

Sirota se želi poročiti s kakim poštenim vdovcem, četudi ima otroka. Naslov pove inšer. oddelku Edinosti. 844

Ženska šivilja se priporoča slovenskemu občinstvu. — Trst, ul. ca della Guardia št. 31, II n. Amalija Pestelj. 845

Postrežnica za nek liko ur predpoldne in popoldne se išče. — Naslov: ulica Luigi Galvani št. 1, pritišče na levo (nad ljudskim vratom).

Gramofoni znanke „Angel“ izbor slovenskih in srbsko-hr. atskih samo v trgovini Zanetti Ulica Cavana 6. 639

Mlad trgovski pomočnik išče službo v mestu ali v okolici. Naslov pove inšeratni oddelku Edinosti. 821

Imam v liko množino izvrstnega vina in sicer: Kraški teran, prosekar, belo vipavsko in tudi doma pripravljeno s kup enega dobrega grozdja. Istrsko vino. Prodaja se na drobno in t. di. od 56 l naprej na debelo, po zmernih cenah. Uljudno se priporoča R. Malalan na Opčinah. 827

Hišica z lepim posestvom na prodaj: V kraju Paderno za Koprom je na prodaj mala enonadstropna hišica in hlev. Okolo hišice je vinograd in njiva. Voda pitna in za namakanje v neposredni bližini. Cena približno K 3200. (Sodna cenitev K 3672). Polovica kupnine bi lahko ostala vknjižena. — Naslov pove inšer. oddelku Edinosti.

Veliko presenečenje! Nikoli več v življenju take prilike! 600 komadov za samo 3 K 80 v.

Krasna pozlačena prec. ura na sidro z veržico, natančno idoča s triletnim jamstvom, moderna svilena kravata za gosp. de, 3 komadi finih žepnih rut, 1 kras. gosp. prstan, s ponar. kamnom, 1 krasna eleg. damska garnitura, obstoječa iz krasnega koljeja iz orient. biservov, mod. damski okrasek s patentno zapono, 2 eleg. damski zapetnici, 1 par uhanov, 1 krasno toaletno žepno zrcalo, 1 usnjata denarnica, 1 par manjših gumbov, 3 stop. double, s pat. zapono, 1 eleg. album za razglednice, najlepše na svetu, 3 šaljivi predmeti, velika veselost za stare in mlade, 1 ljubinski spisovnik za gospode in dame, 20 kom. korespondenčnih predmetov in še 500 rabljivih, potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro vred. ki je sama toliko vredna, stane 3 kr. ne 80 vin. Pošilja proti povzetju dunajskega razpošiljalna tvrdka Ch. Jauswirth, Krakovo št. 47.

NB. Pri naročbi dveh zavojev se priloži angleška brivna britve prve vrste. Za neugajajoče se vrne denar.

Zaloga moke iz prvih mlinov. . .

JOSIP VATOVEC - Trst

ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

priporoča cenj. občinstvu svojo

pekarno in sladčičarno

v kateri prodaja ves dan svež kruh in sladčice

vse izdelano z zdravstvenim elektr. strojem.

Vsakovrstni prepečenci, biscolini

Občina Roč v Istri

— išče —

občinskega zdravnika

Plača po dogovoru, ne izpod K 3000. Zahteva se poznanje i slovanskih jezikov. Imeti mora farmacevtsko omaro.

Za informacije se je obrniti na glavarstvo občine Roč v Istri.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA

DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

Delo dobro in zjamčeno. Telof. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenke.

:: Nova zaloga ::

pohištva

Trst, via Madonnina št. 11.

Prodaja se cele spalne sobe in posamezni komadi kakor tudi kuhinjsko pohištvo.

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6. 571

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5. II

Zemljišča

od 80 sežnjav □ dalje

pri sv. Mariji Magdaleni zgornji

(pri pokopališču)

se takoj oddajo po 15 K seženj.

Rudolf Može, Campo S. Giacomo 3.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najbolji vir za dobivanje pečene kave.

Trst, ul. Tor. S. Piero 4.

Fran Mallis

krojač

Priporoča se slavnemu občinstvu

ČEVLJARNICA

Valentin Čeh

Trst, ul. G. Carducci 40.

Prodajalca z delavnice vsakovrstnega obuvala za moške in ženske ter otroke.

SPREJEMAJO SE NAROČILA

PO MERI.

Cene zmerne. Svoji k svojim!

?? Hočete najti dobrih ??

in cenih čevljev :: ??

Obrnite se samo v trgovine čevljev

v ul. Barriera 41

(vogal ulice Salice) --- in v ono

ul. Barriera 19,

kjer dobite vse po ugodnih cenah.